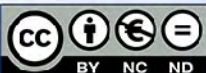

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะวิทยาศาสตร์
หน่วยจดหมายเหตุและพิพิธภัณฑ์

พรรณไม้มาหาฉัน

<https://stang.sc.mahidol.ac.th>

StangMongkolsukLibrary

@StangLibrary

LINE @218yyaxq

photo credit: www.royalparkrajapruek.org

พรรณไม้ในพระนามาภิไธย

แคทลียาดวงสิริกิติ์

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Cattleya 'Queen Sirikit'*

ชื่อวงศ์ Orchidaceae

กล้วยไม้ลูกผสมระหว่าง *Cattleya Bow Bells* และ *Cattleya O' brieniana var. Alba* ซึ่งบริษัท Black & Flory Ltd. ประเทศอังกฤษเป็นผู้ผสมขึ้นและจดทะเบียนชื่อพันธุ์ว่า Exquisite เมื่อปี พ.ศ. 2501 มีความสวยงามได้รับรางวัลยอดเยี่ยมจาก The Royal Horticultural Society ประเทศอังกฤษ จึงได้มีการขอพระราชทานพระราชนุญาต ัญญาเชิญพระนามาภิไธยของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เป็นชื่อกล้วยไม้พันธุ์นี้

ที่มาข้อมูล : ฐานข้อมูลพรรณไม้ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ (www.qsbg.org)

photo credit: เฟนเพจ สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

พรรณไม้ในพระนามาภิไธย

กุหลาบควีนสิริกิติ์

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Rosa 'Queen Sirikit'*

ชื่อวงศ์ Rosaceae

เป็นลูกผสมระหว่างกุหลาบพันธุ์ *Konigin der Rosen* และ *Golden Giant* เกิดเป็นพันธุ์ "Peer Gynt" อยู่ในวงศ์ Rosaceae ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดกุหลาบที่กรุง Belfast ประเทศไอร์แลนด์ เมื่อปี พ.ศ. 2513 Mr.Andre' Hendricx ชาวเบลเยียม ผู้อำนวยการเรือนกุหลาบ "Grandes Roseraiea Du Val De Loire " ประเทศฝรั่งเศส ได้กราบบังคมทูลสมเด็จพระนางเจ้าฯ ขอพระราชทานพระราชนุญาต เชิญพระนามาภิไธย "สิริกิติ์" เป็นชื่อของกุหลาบลูกผสมพันธุ์นี้ว่า กุหลาบ "ควีนสิริกิติ์"

ที่มาข้อมูล : โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (www.rspg.or.th)

photo credit: <https://commons.wikimedia.org>

พรรณไม้ในพระนามาภิไธย

ดอนญาควีนสิริกิติ์

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Mussaenda philippica* 'Queen Sirikit'

ชื่อวงศ์ Rubiaceae

เป็นลูกผสมระหว่าง *Mussaenda Luz* และ *M. philippica* 'Aurorae' ซึ่งมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์ผสมขึ้นและขอพระราชทานพระราชนุญาต ัญญาเชษฐาพระนามาภิไธย 'ควีนสิริกิติ์' เป็นชื่อดอนญาพันธุ์ใหม่นี้ เมื่อคราวที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศฟิลิปปินส์ ในปี พ.ศ. 2506

ที่มาข้อมูล : ฐานข้อมูลพรรณไม้ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ (www.qsbg.org)

photo credit: www.facebook.com/mfubotanicalgarden

พรรณไม้ในพระนามาภิไธย

มหาพรหมราชินี

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Mitrephora siriketiae* Weerasooriya, Chalmers & M.K.R.Saunders
ชื่อวงศ์ Annonaceae

อยู่ในสกุลมหาพรหมซึ่งค้นพบโดย ดร.ปิยะ เฉลิมกลิ่น ผู้อำนวยการฝ่ายเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย มีถิ่นกำเนิดอยู่ในบริเวณยอดเขาสูงชัน ที่ระดับสูง 1,100 เมตร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ใช้พระนามาภิไธยเป็นชื่อพรรณไม้วา มหาพรหมราชินี เพื่อเป็นการร่วมเฉลิมพระเกียรติในโอกาสสมโภชฉลองเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 6 รอบ ในวันที่ 12 สิงหาคม พ.ศ. 2547

ที่มาข้อมูล : โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (www.rspg.or.th)

photo credit: <https://commons.wikimedia.org>

พรรณไม้ในพระนามาภิไธย

ไมกราชินี

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Wrightia sirikitiae* Mid.& Santisuk
ชื่อวงศ์ Apocynaceae

ค้นพบบริเวณเขาหินปูน โดย ศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย สันติสุข ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการสำรวจและจำแนกพรรณไม้ กรมป่าไม้และราชบัณฑิต เป็นพรรณไม้ถิ่นเดียว พบเฉพาะในประเทศไทย ซึ่งเป็นพรรณไม้หายากและใกล้จะสูญพันธุ์ชนิดหนึ่งของโลก จากความสำเร็จในการค้นพบครั้งนี้ ทางกรมป่าไม้จึงขอพระราชทานพระบรมราชานุญาต ใช้ชื่อพรรณไม้ชนิดใหม่ตามพระนามของ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เพื่อเผยแพร่พระเกียรติคุณที่พระองค์ทรงสนับสนุนและทรงริเริ่มโครงการต่างๆ ด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพในประเทศไทยอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ที่มาข้อมูล : โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (www.rspg.or.th)

พรรณไม้ในพระนามาภิไธย

บัวศรีกิตติยา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Nymphaea 'Sri kittiya'*
ชื่อวงศ์ Nymphaeaceae

เป็นบัวสายลูกผสมมีกลีบสีแดงเข้ม ความซ้อนของกลีบมีมากกว่าบัวสายทั่วไป รูปทรงการบานของดอกเป็นทรงถ้วย ดร.เสริมลาภ วสุวัต จากแหล่งเพาะพันธุ์บัวปางอุบลผสมขึ้น และขอพระราชทานพระราชานุญาตใช้ชื่อศรีกิตติยา เป็นชื่อบัวพันธุ์นี้ตามพระนามาภิไธย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เพื่อเฉลิมพระเกียรติในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษา 77 พรรษา

ที่มาข้อมูล : สุชาดา เพ็ญศรี. (ม.ค.-มี.ค. 2555). "สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โปรดพรรณไม้งาม" วารสารไทย, 32(121) : 30-39.

photo credit: <http://www.qsbg.org>

พรรณไม้ชื่อพระราชทาน

ดุสิตา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Utricularia delphinioides* Thor. Ex Pell

ชื่อวงศ์ Lentibulariaceae

พืชล้มลุกถิ่นแอมलग ขึ้นเป็นกอเล็ก สูง 10-20 ซม. มีทั้งใบเดี่ยวที่ข้อใกล้โคนต้นและใบที่เปลี่ยนเป็นถุงสำหรับดักจับแมลงเป็นอาหาร ดอกสีม่วงเข้มออกเป็นช่อ แทงขึ้นจากโคนกอ ช่อดอกตั้งสูงประมาณ 5-20 ซม. มีดอกย่อย 3-10 ดอก ออกเรียงสลับ ขนาดประมาณ 6-10 มม. กลีบดอกล่างแผ่แยกออกเป็น 2 ปาก ผลเป็นผลแห้งชนิดแตกเมื่อแก่ เรียกอีกชื่อว่า หญ้าข้าวทำนอย

ที่มาข้อมูล : ฐานข้อมูลพรรณไม้ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ (www.qsbg.org)

photo credit: <http://www.cpphotofinder.com/utricularia-minutissima-628.html>

พรรณไม้อำเภอสว่างวีระวงศ์

ทิพเกสร

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Utricularia minutissima* Vahl

ชื่อวงศ์ Lentibulariaceae

พืชกินแมลง สูง 10-30 ซม. ลำต้นเล็กมากอยู่ใต้ดิน ใบเดี่ยวและมีใบที่เปลี่ยนเป็นถุงสำหรับดักจับแมลงขนาดเล็ก เป็นอาหาร ดอกสีม่วงอ่อนแกมชมพู ออกเป็นช่อตั้งสูงประมาณ 5-20 ซม. มีดอกย่อย 3-10 ดอก ออกเรียงสลับ ขนาดประมาณ 6-10 มม. กลีบดอกล่างแผ่แยกออกเป็น 2 ปาก ผล เป็นผลแห้งชนิดแตกเมื่อแก่ เรียกอีกชื่อว่า หน้ำสีฝอยเล็ก

ที่มาข้อมูล : ฐานข้อมูลพรรณไม้ องค์การสวนพฤกษศาสตร์ (www.qsbg.org)

พรรณไม้ชื่อพระราชทาน

นิมมานรดี

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Eria amica* Rchb.f

ชื่อวงศ์ Orchidaceae

กล้วยไม้อิงอาศัย ลำลูกกล้วยรูปทรงกระบอก เส้นผ่านศูนย์กลาง 2 ซม. สูง 7-10 ซม. รูปใบขอบขนานแกมรี กว้าง 2-3 ซม. ยาว 10-12 ซม. ดอกออกเป็นช่อ ยาว 12-15 ซม. ก้านดอกมีขนนุ่มสีขาว กลีบเลี้ยงและกลีบดอกสีขาว มีขีดตามยาวสีแดงเข้ม กลีบปากสีขาวที่ปลายมีสีเหลืองเข้มและมีแต้มสีแดงเข้มที่โคนกลีบ ดอกบานเต็มที่ กว้าง 1-1.5 ซม. นิมมานรดี เป็นชื่อพระราชทานเมื่อครั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรพรรณไม้นานาชาติที่สวนพฤกษศาสตร์หลวง จังหวัดลพบุรี เมื่อ พ.ศ. 2534

ที่มาภาพและข้อมูล : สุชาดา เพ็ญศรี. (ม.ค.-มี.ค. 2555). "สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โปรดพรรณไม้งาม" วารสารไทย, 32(121) : 30-39.

พรรณไม้ชื่อพระราชทาน

มณีเทวา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Eriocaulon henryanum* Ruhle

ชื่อวงศ์ Eriocaulaceae

ไม้ล้มลุกลักษณะคล้ายหญ้า พบตามที่ชุ่มชื้นในที่โล่งหรือที่น้ำขัง ลักษณะเป็นกอ ใบเดี่ยวเรียวยาวแหลม เรียงเวียนเป็นวงที่โคน ออกดอกเป็นช่อตามซอกใบ ลักษณะเป็นก้อนกลมขนาดเล็กสีขาว ประกอบด้วยดอกย่อยขนาดเล็กอัดแน่น ผลเป็นผลแห้ง เมล็ดขนาดเล็กสีเหลือง เรียกอีกชื่อว่า กระดุมเงิน หญ้าหัวหงอก หญ้าตุ่มหู

ที่มาภาพและข้อมูล : สุชาดา เพ็ญศรี. (ม.ค.-มี.ค. 2555). "สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โปรดพรรณไม้งาม" วารสารไทย, 32(121) : 30-39.

photo credit: <https://commons.wikimedia.org>

พรรณไม้ชื่อพระราชทาน

สร้อยสุวรรณา

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Utricularia bifida* L.

ชื่อวงศ์ Lentibulariaceae

เป็นไม้ล้มลุกถิ่นแฉล่ง ขึ้นเป็นกอเล็ก ๆ สูง 10-15 ซม. มีอวัยวะจับแมลงเกิดตามข้อของไหลหรือบนใบรูปกลมขนาดเล็ก มีก้านชูสั้น ๆ ดอกสีเหลืองออกเป็นช่อ ผลเป็นผลแห้งชนิดแตกเมื่อแก่ พบในอินเดีย เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในประเทศไทยพบตามพื้นที่โล่งและชุ่มชื้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ชอบขึ้นตามดินหรือลานหินที่ชื้นมีน้ำขังและตามท้องนาทั่วไป ออกดอกและติดผลราวเดือนตุลาคมถึงธันวาคม เรียกอีกชื่อว่า หง่าสีทอง

ที่มาข้อมูล : โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (www.rspg.or.th)

photo credit: <https://commons.wikimedia.org>

พรรณไม้ชื่อพระราชทาน

สร้อยจันทร์

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Burmattia coelestis* D.Don

ชื่อวงศ์ Burmanniaceae

ไม้ล้มลุกขนาดเล็ก สูง 10-30 เซนติเมตร พบบริเวณทุ่งหญ้าเปิดตามริมหนองน้ำของป่าพรุ ลำต้นเล็กเรียบบาง ใบเดี่ยวสีเขียวชด ยาวประมาณ 1-1.5 เซนติเมตร ตามข้อส่วนบนของแกนมีใบเกล็ดขนาดเล็ก 2-3 ใบ ชูานใบสอบ ขอบใบเรียบ ดอกช่อแบบช่อกระจุกหรือช่อกระจະ กลีบดอกสีชมพูแกมม่วง และสีม่วงอ่อนเกือบขาวจนถึงสีม่วงเข้ม ดอกย่อย 2-6 ดอก ออกที่ปลายยอด

ที่มาข้อมูล : ฐานข้อมูลสมุนไพร คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี (www.phargarden.com)